

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Keskusteluteemojen kiteytys/ yhteistyöasiakirja

KYMENLAAKSO

23.2.2022

Elinkeinojen uudistuminen

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
<p>Kymenlaakson elinkeinorakenne on monipuolistumassa. Uutta kasvua haetaan sekä perinteisten alojen, kuten metsäteollisuuden tukemisesta ja uudistamisesta ja uudemmilta toimialoilta. Erityisesti keskitytään älykkääseen ja vihreään logistiikkaan, uusiutuviin materiaaleihin ja energiaan sekä datatalouteen, kyberturvallisuuteen ja pelillisyyteen.</p> <p>Maakunnan elinkeinorakenteen muutos on vahvasti kytköksissä digitalisaatioon ja sähköistymiseen sekä vihreän siirtymisen mahdollisuuksiin.</p> <p>Sijainti ja saavutettavuus (meri, raja, tie, rata) mahdollistavat logistiikkatoimialan kehittämisen ja uusien logistiikka/satamasidonnaisen liiketoiminnan houuttelemisen maakuntaan. Kymenlaakso kytkeytyy TEN-T-verkon kautta laajaan kansainväliseen alueeseen ja yhteistyöverkoston. Liikennejärjestelmä palvelee koko Suomen teollisuuden kuljetuksia ja transitokuljetuksia.</p> <p>Haasteet liittyvät väestörakenteeseen, kansainvälistymiseen ja osaamisen varmistamiseen sekä mm. Venäjän tilanteeseen ja puolustusvoimien kantaan tuulivoiman rakentamisesta. Kymenlaakson tärkein tieliikenneyhteys Kotkan ja Kouvolan välinen valtatie 15 odottaa edelleen päätöstä tien parantamisesta.</p>	<p>Logistiikan kehittämisen kärkenä digitalisaation, automatisaation ja robotisaation eteneminen sekä ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyvät toimenpiteet. Haasteena infran pullonkaulat.</p> <p>Suunniteltu AKKE-määräraha 100 000 €</p> <p>Bio- ja kiertotalouden kehittämisessä mahdollisuuksia ovat uusiutuviin materiaaleihin, materiaalien uudelleenkäyttöön ja materiaalivirtoihin sekä uusiutuvaan energiaan ja energiankäytön tehostamiseen liittyvät ratkaisut.</p> <p>Suunniteltu AKKE-määräraha 150 000 €</p> <p>Digitalouden kärki Kymenlaaksossa keskittyy erityisesti turvallisiin ja käytettävyyttä edistäviin, pelillisiin ratkaisuihin etenkin data- ja peliteollisuuden sekä kyberturvallisuuden teemoissa. Haasteen mm. yrityskentän viimeaikainen supistuminen.</p>	<p>Kymenlaakson elinkeinorakenteen uudistuminen ja alueen olemassa olevan potentiaalın täysimääräinen hyödyntäminen.</p> <p>Kansainvälisten investointien ja yritysten sijoittuminen maakuntaan. Kokonaislogistiikan kilpailukyvyyn varmistaminen. Uusiutuvan energian liiketoimintaklusterin kehittäminen.</p> <p>Kymenlaaksossa käynnissä olevien investointien ja kehitysalustojen tukeminen ja hyödyntäminen: Kotkan kantasataman kokonaisuus eli Xamkin uusi kampus, tapahtumakeskus ja Kaakkois-Suomen turvapuisto, HaminaKotka satama (älysatama), Kouvolan maantie ja rautatieterminaali RRT (kuivasatama), Pyhtään lentopaikka (sähköinen lentäminen), Hyötyvirta (kiertotalousekosysteemi), akkumateriaalitehdas (akkuklusteri).</p> <p>Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen.</p>

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☒	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☒	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Elinkeinojen uudistuminen, sivu 2

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
<p>HaminaKotka satama – Kouvolan RRT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uudet toimintamallit ja järjestelmäratkaisut päästöjen vähentämiseksi -> kv. vientituotteeksi • Vt 15 Kotka-Kouvola parantaminen <p>VN:n periaatepäätöksien hyödyntäminen: liikenteen logistiikka ja automaatio ja fossiilittoman liikenteen tiekartta liikennejärjestelmäsuunnittelussa</p>	<p>Kymenlaakson logistisen osaamisen vahvistuminen sekä logistisiin vahvuuksiin perustuvan liiketoiminnan kehittyminen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kymenlaakson älykkään erikoistumisen strategia (KymÄES 2.0) • Kaupunkien ja kuntien sekä niiden omistamien yhtiöiden rahoitus • AKKE ja AURA-rahoitus • Maakunnallinen ja ylimaakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu ja hankkeiden priorisointi seuraaviin suunnitelmiin <ul style="list-style-type: none"> • Kestävän kasvun ohjelman (KKO) rahoitushaut • Liikenne 12 –suunnitelman investointiohjelma
<p>Kehittämissyhtiöt, kunnat, amk, yritykset, LVM</p>		
<p>Olemassa olevien alustojen kuten Hyötyvirta, Biosampo, KymiLabs edelleen vahvistaminen ja yritysten kuten Kotkamills verkostoineen kehittyminen.</p> <p>Kiertotalousohjelman toimeenpano, vähähiilisen kiertotalouden sopimus</p>	<p>Bio- ja kiertotalousklusterin osaamisen ja innovaatioiden lisääntyminen synnyttää uusia kasvukykyisiä ja –haluisia pk-yrityksiä ja osaamisintensiivisiä työpaikkoja uudistamaan Kymenlaakson elinkeinorakennetta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KymÄES 2.0 • AKKE- ja AURA-rahoitus • TKI-toiminnan tehostaminen ekosysteemistä otetta vahvistamalla • Maaseutuohjelman ja CAP-suunnitelman rahoitus yritysten innovaatiohankkeisiin <ul style="list-style-type: none"> • KKO:n rahoitushaut (Business Finland, Suomen akatemia)
<p>Kehittämissyhtiöt, amk, yritykset, YM</p>		
<p>Uusiutuvan energian ja energian varastoinnin ratkaisut (vety, aurinkokennot jne.). Tuulivoiman sijoittumismahdollisuuksien perkaaminen, muut uusiutuvan energian muodot vaihtoehtona Akkuklusterin kehittäminen. Kansallisesti ja kansainvälisesti verkottuneen ekosysteemin rakentaminen</p>	<p>Suorat ja välilliset työpaikat TKI-toiminta Toimijaverkostot Ilmastovaikutukset Fyysisen laajentumisen mahdollisuudet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KymÄES 2.0 • AURA-rahoitus • Alueelliset toimet akkuklusterin kehittämiseksi (ml. tarvittava infra, työvoiman saatavuus) <ul style="list-style-type: none"> • KKO:n rahoitushaut (BF, SA) • Akkustrategian toimeenpano tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa • Tuulivoiman/vaihtoehtoisten uusiutuvien energiamuotojen mahdollisuuksiin voidaan palata seurannan/seuraavan keskustelun yhteydessä
<p>Kehittämissyhtiöt, kunnat, amk, yritykset, TEM</p>		

Osaavan työvoiman saatavuus ja alueellinen liikkuvuus

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite	
<p>Työvoiman saatavuus on heikentynyt. Osaajapula on vaikeutunut ennakoitua nopeammin ja koettelee laajasti eri toimialoja. Kasvavan kysynnän lisäksi tilannetta vaikeuttaa vanhentunut osaaminen, alaa vaihtavien kasvanut määrä ja osin myös opintojen viivästyminen.</p> <p>Väestön määrä on ollut vähenevä jo pitkään. Trendi on kuitenkin viime aikoina lieventynyt. Maakunta tarvitsee työperäistä maahanmuuttoa kasvun mahdollistamiseksi, koska omavaraisennusteen mukaan työikäinen väestö vähenee tasaista tahtia aina vuoteen 2035 asti.</p>	Työllisyysasteen nosto	Veto- ja pitovoimainen maakunta (sekä työelämän että koulutuksen kannalta)	
			Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen. Määrällisesti riittävä, osaava työvoima
	Osaamistason nosto	Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmien väheneminen	
	Suunniteltu AKKE-määräraha 200 000 €	Alueen elinkeinoelämää ja väestön jatkuvan oppimisen tarpeita palveleva monipuolinen ja joustava koulutustarjonta koko koulutusjärjestelmässä (sekä toisella että korkea-asteella ml. vapaa sivistystyö)	
	Ennakoinnin kehittäminen	Ennakoinnin vaikuttavuuden parantaminen sekä kokeiluja ja kehittämistyötä tunnistettujen ilmiöiden pohjalta yhteistyössä.	
Suunniteltu AKKE-määräraha 170 000 €			

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Osaavan työvoiman saatavuus, sivu 2

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
<ul style="list-style-type: none"> Jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien parantaminen verkostoyhteistyötä ja nykyistä koulutustarjontaa terävöittämällä sekä laajentamalla maisteri- ja DI-koulutuksiin. Kielitaidon parantaminen (uudet yritykset ja investoinnit usein kansainvälisiä) Nopeasti toteutettavat, räätälöitävät opintokokonaisuudet <p>Jatkuvan oppimisen sekä Elinikäisen oppimisen ja ohjauksen verkostot, oppilaitokset, JOTPA</p>	<p>Osualla, vetovoimaisella, uusiutuvalla, saavutettavalla ja joustavalla koulutustarjonnalla parannetaan maakunnan houkuttelevuutta, työvoiman saatavuutta ja osaamista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> AKKE määräraha Xamkin, 2. asteen oppilaitosten ja aikuiskoulutuksen toiminta Maakunnan liiton lausuntoOKM:lle koulutustarpeista korkeakoulujen tulossopimusten välitarkistuksen yhteydessä syksyllä 2022 Yhteishankintakoulutukset Pohjoismainen työvoimapalvelumalli, rekrytointitukikoikeilu KKO:n rahoitushaut JOTPA:n rahoitus jatkuvan oppimisen toimiin, yhteistyö alueiden kanssa kehittämissuunnitelman laadinnassa vuosille 2022-2026 Korkeakoulujen Digivisio 2030
<ul style="list-style-type: none"> Ennakoinnin kehittäminen Ennakointi käyttöön –pilottihankkeella: nopea reagointi yritysten tarpeisiin (tieto – tulkinta – toiminta) Elintarvikeklusterin ja akkuklusterin työvoimatarpeiden kartoitus mallin mukaisesti <p>Kymenlaakson ennakointiverkosto, TEM, OKM, JOTPA</p>	<p>Työvoiman osaamisvajeet vähenevät. Ennakointitieto on relevanttia ja oikea-aikaista. Ennakointitietoa käytetään systemaattisesti päätöksenteon tukena. Kymenlaakson ennakointiverkoston työn kytkettyminen entistä vahvemmin yrityskenttään ja sen tarpeisiin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> AKKE-määräraha Yhteistyön tiivistäminen (Kymenlaakson ennakointirytkki + yrittäjät) <p>Kokemusten ja tulosten jakaminen ja hyödyntäminen, kytkentä kansallisesti tehtävään ennakointityöhön</p>
<ul style="list-style-type: none"> Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistäminen + pitovoiman vahvistaminen Monialainen työ työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseksi Toimet sota-alan henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi <p>Kunnat, maakuntaliitto, kehittämissyhtiöt, oppilaitokset, yritykset, ELY-keskus, TE-toimisto, TEM, STM, OKM</p>	<p>Maakunta on houkutteleva asuin- ja työskentelypaikka. Maakunnassa jo asuvien maahanmuuttajien työllisyysastetta nostetaan. Maahanmuuttajien osaaminen tunnistetaan. Työelämä monimuotoistuu poikkihallinnollisen yhteistyön kautta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kymenlaakson hyvinvointikertomuksen toimenpiteet. Alueellisen maahanmuuttostrategian laatiminen yhteistyössä maahanmuuttotoimikunnan kanssa. Laaja-alainen Työ2030 –verkostohanke edistää työelämän monimuotoisuuden ja työhyvinvoinnin tilannekuvan luomista jatkotoimenpiteitä varten. Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton edistäminen tiekartan toimintasuunnitelman mukaisesti, tällä hallituskaudella osajien maahanmuuttoa edistetään Talent Boost-ohjelmalla KKO:n rahoitushaut

TKI-toiminnan vauhdittaminen

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
<p>Uudet työpaikat ja yritykset ovat osaamisintensiivisiä. Kymenlaakson elinvoimaisuus vahvistuu vain tki-toimintaa lisäämällä ja parantamalla.</p> <p>Kymenlaakson tki-menot/capita ovat maan alhaisimpia. Viime vuosien aikana on kuitenkin tapahtunut merkittävää kasvua ja myönteistä kehitystä sekä yritystä korkeakoulusektorilla. Julkisen sektorin osuus on ollut laskussa.</p> <p>Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu (Xamk) on Suomen suurin tki-ammattikorkeakoulu, mutta maakunnassa ei ole omaa tiedekorkeakoulua. Tki-toiminnan vauhdittamisessa on avainasemassa Xamkin osaamisen ja resurssien vaikuttavampi hyödyntäminen ja innovaatioekosysteemin vahvistaminen strategisella yliopistoyhteistyöllä sekä yritysten laaja-alainen sitouttaminen yhdessä tekemiseen. Myös julkisen sektorin tki-investointien määrä tulee saada nousemaan.</p> <p>Kymenlaakso jäi kansallisen ekosysteemisopimuksen ulkopuolelle, joten Kymenlaakson tki-ekosysteemin kehittäminen kohti sopimuksen edellyttämää kokonaisuutta nähdään tärkeänä.</p>	<p>Osaamisen kehittäminen ja vahvistaminen sekä yhteistyön ja kumppanuuksien edistäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osaamista tukevien rakenteiden vahvistaminen - Mahdollistaviin teknologioihin liittyvän osaamisen kasvattaminen - Toimijoiden roolien tunnistaminen ja sitouttaminen - Yritysten aktivointi ja sitouttaminen innovaatioekosysteemiin - Kansainvälisten verkostojen vahvistaminen <p>240 000 € (hautomotoiminnan käynnistäminen, äes- kärkeen liittyvien kv-hankkeiden valmistelu, ekosysteemien kehittäminen)</p> <p>Infrastruktuurin ja toimintaympäristön kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - TKI-palveluiden tuotteistaminen ja kehittäminen - Innovaatio- ja yhteistyöalustojen sekä muiden kehittämisympäristöjen vahvistaminen - Ekosysteemien kokoaminen ja viestintä alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti <p>Palvelu- ja tuotekehityksen vauhdittaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - TKI-toiminnan ja rahoituksen lisääminen - Julkisten hankintojen hyödyntäminen ja referenssimarkkinoiden luominen - Kokeilutoimintaan ja avoimeen innovaatiomalliin kannustaminen	<p>Kymenlaakson innovaatioekosysteemi kehittyi voimakkaasti ja maakunnan tki-menot/capita jatkavat kasvua ja saavuttavat kansallisen keskiarvon kuluvaan vuosikymmeneen aikana.</p> <p>Vahvistunut innovaatioekosysteemi tunnustetaan kansallisesti ja kansainvälisesti. Kymenlaaksoon saadaan yliopistokeskus ja kansalliseen ekosysteemisopimukseen päästään mukaan.</p> <p>Kymenlaakson elinkeinorakennetta saadaan uudistettua. Korkeaan osaamiseen perustuvien, kasvuhaluisten ja –kykyisten, pienten ja keskisuurten yritysten määrää saadaan kasvatettua ja niiden tuotteita kehitettyä.</p>

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

TKI-toiminnan vauhdittaminen, sivu 2

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Maakunnallisen hautomo- ja kiihdyttämö –konseptin rakentaminen ja käynnistäminen	Kymenlaakson osaamis pohjaiset innovaatiot saadaan nopeammin kaupallistettua ja synnytetään uusia nopeaan kasvuun kykeneviä yrityksiä monipuolistamaan elinkeinorakennetta	AKKE-määräraha
Xamk, Kinno, Cursor, kaupungit, kunnat		
Yliopistokeskuksen selvittäminen Ekosysteemien kokoaminen ja kehittäminen Yliopistojen sitoutuminen Kv-hankeosaamisen ja –hankkeistuksen lisääminen Kansainvälisten verkostojen kehittäminen ja johtaminen	Saadaan Kymenlaakson älykkään erikoistumisen kärjille kv-tason tki-rahoitusta ja lisätään yliopistoyhteistyötä kansallisesti ja kansainvälisesti.	AKKE-määräraha Kuntien, yritysten ja muiden toimijoiden sitoutuminen ja rahoitus
Xamk, Merikotka, lahjoitusprofessuurit		Yliopistokeskuskonsepti Ekosysteemisopimuksen mahdollinen uudelleentarkastelu yliopistokeskuksen toteutuessa
Yritysten laajempi sitouttaminen yhteistyöhön	Kymenlaakson innovaatioekosysteemi kasvaa voimakkaasti ja saavutetaan kansallista keskiarvoa tki-menot/capita. Pystytään tuottamaan yrityksille paremmin osaajia kasvun mahdollistamiseksi	TKI-resurssien suuntaaminen yritysrajapintaan
Maakunnan liitto, ELY, Xamk, Ekami, Ksao, Kaupungit, Kunnat, Yrittäjäjärjestöt, Kauppakamari		